

תפ"ח 40873-04-21 (חיפה) - מדינת ישראל נ' ז'ק רביבו

פלילי - שיקולי ענישה

פלילי - חוק העונשין - עבירות כלפי קטינים ונכים

פלילי - חוק העונשין - עבירות מין

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 40873-04-21 מדינת ישראל נ' רביבו

**לפני הרכב כבוד השופטים: יחיאל ליפשיץ [אב"ד] גלית ציגלר, שמואל
מנדלבוים**

המאשימה
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות

נגד
הנאשם
ז'ק רביבו
באמצעות בא כוחו - עו"ד יובל זמר

גזר דין

השופט יחיאל ליפשיץ:

כללי

הנאשם, יליד 1962, נותן את הדין בגין ביצוע עבירות מין שהעיקרית בהן היא מעשה מגונה שביצע כנגד ילדה כבת 7 (להלן: **המתלוננת**). בהמשך להודאתו והרשעתו ולאחר שהיה עצור מאחורי סורג ובריאח תקופה של כ-23 חודשים, הורינו על שחרור הנאשם להוסטל "מעגלים" בפתח תקווה - מסגרת סגורה לשיקום עברייני מין. הנאשם היה נתון במסגרת זו כשנה וארבעה חודשים ולאחר מכן חזר לביתו והשתלב בטיפול המשך במרכז היום של המסגרת.

שירות המבחן המליץ על המשך ההליך הטיפולי לעיל במסגרת צו מבחן ושיקום מונע בקהילה לתקופה של 24 חודשים (בהתאם לס' 20א' לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין בשילוב פקודת המבחן), ובנוסף הומלץ על ענישה בדמות מאסר לריצוי בעבודות שירות וכן רכיבי ענישה נוספים ובכללם פיצוי למתלוננת.

המאשימה טענה, עובר לשחרור להליך הטיפול וגם בטיעוניה לעונש טרם גזר הדין, לענישה משמעותית בדמות מאסר בפועל בסדר גודל של למעלה מ 4 שנות מאסר, והפנתה לחומרת מעשיו של הנאשם ולפגיעה שנגרמה למתלוננת ומשפחתה. הנאשם, באמצעות בא כוחו, טען כי יש לאמץ את המלצות שירות המבחן. ההגנה טענה כי אלמלא שולב הנאשם בהליך הטיפול לעיל ואם עונשו היה נגזר כמקובל, יש להניח שהוא היה מסיים זה מכבר את מאסרו, חודשים ספורים לאחר הודייתו. חרף זאת, ביכר הנאשם את ההליך הטיפולי על אף "אי הכדאיות" במסלול זה, משום רצונו הכן לעבור שינוי ומתוך הכרה בחלקים הבעייתיים באישיותו.

לאחר ששקלתי את מכלול נסיבות העניין ואת טענות הצדדים, אמליץ לחברי לבכר את עמדת ההגנה ולאמץ את המלצות שירות המבחן.

ההליך וכתב האישום המתוקן

כתב האישום כנגד הנאשם הוגש ביום 20.4.21 כאשר האישום העיקרי נגע לתקיפתה המינית של המתלוננת, והעבירה שיוחסה לו הייתה אינוס בנסיבות מחמירות. לאחר שנשמעו חלק מעדי המאשימה, ובכלל זה העידה המתלוננת בעדות ראשית וחלק מחקירתה הנגדית (בשלב זה אסרה חוקרת הילדים את המשך עדותה) וכן העידה חוקרת הילדים, הגיעו הצדדים להסדר טיעון ולפיו תוקן האישום הראשון באופן שבמקום עבירת האינוס יוחסה לנאשם עבירה של מעשה מגונה. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה עונשית.

אביא להלן את עיקרי כתב האישום המתוקן:

באישום הראשון נטען כי הנאשם התגורר במועד הרלוונטי סמוך למתלוננת, הכיר אותה היכרות שטחית והחזיק במחסן בקומת הקרקע של הבניין בו התגורר. במועד שאינו ידוע למאשימה במהלך התקופה שבין חודש 4/2020 לחודש 3/21, בשעות אחר הצהריים, הגיעה המתלוננת סמוך לבניין לעיל כדי לפגוש חבר. הנאשם קרא למתלוננת וביקש ממנה להתלוות אליו למחסן והיא עשתה כן. לאחר שהמתלוננת נכנסה למחסן הנאשם סגר את הדלת, הביא משחה, התיישב על כיסא, אמר למתלוננת לשבת עליו וכן הרים אותה והושיב אותה על ברכיו. בשלב זה ולאחר שמרח את המשחה על ידו, הכניס הנאשם את ידו מתחת למכנסיה ותחתוניה של המתלוננת ונגע באיבר מינה עם אצבעות ידו תוך שהוא גורם לה לכאב. בהקשר זה הורשע הנאשם בעבירה של מעשה מגונה בקטינה שטרם מלאו לה שש עשרה שלא בהסכמתה, לפי ס' 348(ב) בנסיבות סעיפים 345(ב) + 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין), שהעונש המרבי הקבוע לצידה הוא עד 10 שנות מאסר.

באישום השני נטען כי במשך מספר שנים, משנת 2016 ועד לשנת 2021, החזיק הנאשם וכן צרך בתדירות גבוהה פרסומי תועבה, ובהם קטינים וקטינות הנחזים להיות בני 3 עד 14 שנים כשהם מקיימים יחסי מין באופנים שונים. כתב האישום פירט את היקף הדיסקים והסרטונים (למעלה מ 200

סרטונים), ובהקשר זה הורשע הנאשם בעבירה של החזקת וצריכת פרסום תועבה, לפי ס' 214 (ב3) לחוק העונשין, שהעונש המרבי הקבוע לצידה הוא שנת מאסר.

ביום 13.12.22 הורינו על בחינת האפשרות לשחרור הנאשם להוסטל "מעגלים" (השחרור בפועל היה ביום 27.2.23). הדבר היה לאחר שהוכנה חוות דעת של המרכז להערכת מסוכנות ממנה עלה, בקצרה, כי הנאשם מאופיין, בין היתר, במשיכה מינית סוטה פדופילית והבופילית (למתבגרים) ורמת מסוכנותו הוערכה כבינונית; וכן הוכן תסקיר ממנו עלה, בקצרה, כי מדובר בנאשם הוא נעדר פלילי, ניהל אורח חיים יציב עד להליך הנוכחי ומודע לצורך שלו בעזרה מקצועית. צוין כי שילובו בטיפול ייעודי אינטנסיבי בתחום עבירות המין עשוי להפחית סיכון זה, והנאשם מעוניין בהליך שכזה.

אביא בשלב זה חלק מנימוקינו מאותה החלטה (מיום 13.12.22):

"... בניגוד לעמדת המאשימה שעתרה למתחמים שצוינו לעיל וכן טענה שהעונש הכולל צריך לעמוד על כ 4.5 שנים, אנו סבורים - מבלי לקבוע בשלב זה מסמרות - כי המתחמים הם נמוכים יותר, אם כי לא באופן דרסטי. הדבר מוביל למסקנה לכאורית כי אם היינו גוזרים כיום את דינו של הנאשם, רכיב המאסר בפועל היה נגזר למשך תקופה נוספת שאינה ממושכת מאד מזו שהוא כבר מרצה במעצר, בוודאי לא לשנים ארוכות, כך שמשמעות הדבר היא שכאשר תסקיר שירות המבחן יהיה מוכן, כבר יהיה הנאשם עצור תקופה של כ 24 חודשים ותוותר תקופה לא ארוכה יחסית באופן יחסי של ריצוי עונש, וזאת גם בהתעלם מטענות בא כוחו לקיזוז התקופה המנהלית וכו'.

מצב זה שונה באופן מהותי מאפשרות אחרת (תיאורטית בענייננו) ולפיה דינו של הנאשם היה נגזר בשלבים מוקדמים יותר של ההליך (וחבל שלא כך נעשה), עת היה עצור "רק" מספר חודשים. במצב שכזה יש להניח שבקשה דומה היתה נדחת על אתר, נוכח מידת "ההטבה" שהיתה צפויה על פי אותה אפשרות ובשים לב ליתר שיקולי הענישה ובראשם שיקולי ההלימה והגמול. במילים אחרות, אנו מסכימים עם טענת ההגנה שכאשר נאשם מבקש להשתחרר להליך טיפולי ארוך טווח וממושך יחסית, במסגרת סגורה, כאשר לא מובטח לו דבר, וכאשר האלטרנטיבה היא שחרור "מלא" וללא תנאים (למעט לפי חוק הפיקוח על עברייני מין שבכל מקרה יחול) בעוד זמן מוגדר לא ארוך באופן יחסי, יש בכך חיזוק לטענה שמדובר בבקשה כנה שאינה מונעת ממניעים של רוח משני.

זאת ועוד, בנקודת הזמן הנוכחית ועל רקע הנתונים והשיקולים לעיל ודווקא משום נתוני הנאשם שעלו מחוות הדעת של המרכז להערכת מסוכנות מינית ומתסקיר שירות המבחן, אנו סבורים שיש יתרונות לא מבוטלים בשקילת אפשרות שחרור להליך טיפולי, כל עוד הוא מצוי "תחת ידו" של בית המשפט - כאמור לעיל, מדובר במי שמאופיין, בין היתר, במשיכה מינית סוטה פדופילית והבופילית. הוא אינו מגלה תובנה למעגל העבירה ולמכלול המניעים שהובילו

אותו לפגוע בקורבן העבירה; מאופיין בעוותי חשיבה ואינו מודע למצבי הסיכון האפשריים להישנות עבירות דומות בעתיד. משכך, גזירת עונשו כיום כאשר הנאשם צפוי להשתחרר במצבו זה בעוד תקופה לא ממושכת, משמעותה היא שהנאשם ישתחרר ללא כל הליך טיפולי, וטענת המאשימה כי הוא יכול לעבור במסגרת מאסרו הליך טיפולי אינה ריאלית. ובהתאם חלופה זו אינה מיטיבה עם הציבור ועם האינטרס הציבורי, בעוד שליחתו להליך טיפולי - אם ימצא מתאים כמובן - במסגרת סגורה ומפוקחת, היא עדיפה בראייה כוללת ובמבט צופה פני עתיד".

עיקר נימוקינו מחודש 12/2022 שהביאו לבחינת אפשרות שחרור הנאשם להליך השיקומי, תקפים לטעמי גם כיום, בשינויים המחויבים, בהקשר לאימוץ המלצות שירות המבחן הנוגעות לגזר הדין. עם זאת ראשון ראשון ואחרון אחרון, וארחיב כעת באשר ליתר הנתונים הרלוונטיים וכן על טיעוני הצדדים.

תסקיר נפגעת העבירה

בחודש 11/2022 הוגש תסקיר בנוגע למתלוננת ולמשפחתה. בעת עריכת התסקיר הייתה המתלוננת כבת 11 ועורכות התסקיר סקרו את נתוניה ונתוני משפחתה. המתלוננת תוארה על ידי הוריה כילדה חכמה, בעלת שמחת חיים, חברותית ובוגרת מבני גילה. גם אנו התרשמנו כך כאשר היא העידה לפנינו. עורכות התסקיר תיארו, מפי אביה, את חשיפת הפגיעה - במהלך שיחה של המתלוננת עם אביה על חשיבות השמירה על הגוף הפרטי, היא חשפה לפנינו כי כשנה לפני כן, הנאשם, שהיה שכן וידיד של המשפחה, פגע בה. התסקיר פירט את כלל מישורי הפגיעה במתלוננת ובמשפחתה כתוצאה מהתקיפה המינית, ומטעמי צנעת הפרט לא נרחיב בנדון. נציין בתמצית, כי האירוע פגע באופן ניכר בנפשה של המתלוננת ופורטו בתסקיר השלכות הדבר במישורי החיים השונים - חברתית, רגשית, לימודית ומשפחתית. צוין כי חרף הליך טיפולי שעברה המתלוננת, היא עדיין זקוקה לעיבוד האירוע, וכן צוין כי לתקיפה, כאמור לעיל, יש השלכות בכל מישורי החיים. עוד צוין כי לתקיפה המינית היו השלכות של ממש גם בתפקוד יתר בני המשפחה וגם כתא משפחתי.

תסקירי שירות המבחן בנוגע לנאשם; חוות דעת של המרכז להערכת מסוכנות; וההליך הטיפולי אותו עבר הנאשם בהוסטל "מעגלים"

עובר להחלטתנו לעיל על שחרור הנאשם להליך הטיפולי, הוכנה חוות דעת של המרכז להערכת מסוכנות וכן הוכן תסקיר של שירות המבחן. בהמשך, בתקופה בה שהה הנאשם בהוסטל "מעגלים" הוכנו מספר תסקירי מעקב וכן תסקיר מסכם, וכן הוכנה חוות דעת נוספת של המרכז להערכת מסוכנות. נביא להלן, במגבלות מובנות, את התמונה הכוללת העולה ממכלול התסקירים וחוות הדעת של המרכז להערכת מסוכנות -

הנאשם הוא גרוש (גר כיום עם גרושתו), אב ל 2 בנות בוגרות וסב לנכדים. מסלול חייו עד למעצרו היה על פני הדברים תקין - גדל במשפחה נורמטיבית ותומכת; שירת בצבא ולאחר מכן במילואים; עבד בעבודה מסודרת עד למעצרו; ונעדר עבר פלילי. הנאשם אובחן כבעל סטייה פדופילית ומשיכה מינית

הבופילית, הטרסקסואלית. מבחינת קווי אישיות, מדובר באדם בעל קווים נרקסיסטיים נוקשים, בעל דימוי עצמי וגברי ירוד הנוטה להסתרה ולטשטוש היבטים שליליים או בעייתיים בחייו. הנאשם קיבל אחריות למעשיו וכן הביע חרטה ובושה, אך בה בעת מזער את מעשיו ואת חומרתם, ומתיאוריו, במיוחד בתחילת ההליך, בלט ניתוק רגשי והיעדר תובנה של ממש לחומרת מעשיו, לנזקים שגרם ולחומרת העבירות. נוסף על כך, במהלך שהותו בהוסטל הוא הביע, מחד, נכונות ומוטיבציה לקחת חלק בתהליכי הטיפול, אך בה בעת התקשה להיחשף באופן אותנטי מול חברי הקבוצה, התנהגותו הייתה לעתים מרצה, ולא רק זאת אלא שדווחו מספר הפרות משמעת וכן התנהג לעתים כלפי צוות המדריכים באופן בלתי מותאם. על רקע זה, ההליך הטיפולי התאפיין בקצב איטי ו"קידומו" לשלב ב' אף עוכב לתקופת מה. עם זאת וחרף סימני השאלה שעלו במהלך הדרך, לקראת סוף התקופה בה שהה הנאשם בהוסטל, חל בו שינוי לטובה. צוין כי הוא ריכך מעט את ההגנות הנרקסיסטיות בהן החזיק, וגורמי הטיפול ציינו כי המוטיבציה שלו לשנות את דפוסי התנהגותו הפכה פנימית יותר. ההליך הטיפולי הגביר אצל הנאשם את ההבנה לגורמי הסיכון וניכר שהוא מקפיד על הימנעות מכניסה אליהם. גורמי ההערכה והטיפול הוסיפו וצינו, כי עדיין עומדת בפני הנאשם דרך טיפולית משמעותית שתכלול חזרה לקהילה, השתלבות בתעסוקה וכן המשך טיפול ייעודי לפוגעים מינית. רמת מסוכנותו המינית של הנאשם הייתה ונותרה בינונית. בחודש 5/2024 סיים הנאשם את ההליך בהוסטל במסגרת הסגורה ועבר למסגרת יום. הנאשם חזר להתגורר בביתו (בית גרושתו), החל לעבוד (מקום שאושר על ידי גורמי הטיפול בהוסטל) וכן החל הליך טפולי 3 פעמים בשבוע בשעות אחר הצהריים, בהליכים קבוצתיים ופרטניים.

על רקע מכלול הנתונים לעיל, ולאחר ששירות המבחן הפנה לגורמי הסיכון (שעיקרם - הסטייה המינית שתוארה לעיל; מסוכנות בינונית; קווי האישיות הנרקסיסטיים הנוקשים); לגורמי הסיכון (שעיקרם - שיתוף פעולה עם גורמי הטיפול ונכונות להמשיך בהליך הטיפולי; תפקוד יציב לאורך חייו; תמיכה משפחתית; והעובדה שההליך השיפוטי היווה גורם הרתעתי משמעותי), הגיע שירות המבחן למסקנה כי חרף קיומה של רמת סיכון להישנות עבירות נוספות בעתיד, ואולי דווקא בגללה, יש בהמשך השלמת ההליך הטיפולי כדי להפחית מרמת המסוכנות הנשקפת מהנאשם. בהמשך לכך, הומלץ, כאמור לעיל, על העמדת הנאשם בצו מבחן לתקופה של 24 חודשים במסגרת תכנית לשיקום מונע בקהילה במרכז יום "מעגלים"; לצד מאסר שירוצה בעבודות שירות וכן רכיבי ענישה נוספים ובכללם פיצוי למתלוננת.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

המאשימה טענה כי נוכח חומרת מעשי הנאשם והפגיעה במתלוננת, יש להורות על מאסרו לתקופה של כ 4.5 שנות מאסר שהוא אמצע המתחמים להם טענה, כמתואר להלן. המאשימה העלתה את אותם טיעונים - הן טרם שחרור הנאשם להליך הטיפולי והן עובר לגזר הדין ולאחר שהנאשם סיים את המסגרת הסגורה בהוסטל ולאחר שניתנו המלצות שירות המבחן. באשר לאישום הראשון, טענה המאשימה למתחם בין 3 ל 5 שנות מאסר. בהקשר זה הפנתה המאשימה לשני פסקי דין בלבד תוך שטענה שהיה קושי לאתר פסקי דין נוספים במקרים דומים [ע"פ 980/10 פלוני נ' מדינת ישראל (20.9.2010) - נהג מונית שביצע מעשים מגונים בנוסעת כבת 15 ונדון ל 3 שנות מאסר; וע"פ 2655/13 פלוני נ' מדינת ישראל (19.12.2013) - שם הוטלו 45 חודשי מאסר בפועל על מי שביצע

מעשים מגונים בדרגת חומרה גבוהה בהרבה מעניינו בקטינה בת 9; מסוכנותו המינית הוערכה כגבוהה ולחובתו עבר פלילי קודם גם אם לא בעבירות מין]. המאשימה נימקה את עמדתה בהתקדמותו האיטית של הנאשם בהליך הטיפול; בכך שמסוכנותו המינית שהוערכה בתחילת ההליך כבינונית נותרה כך גם עובר לגזר הדין; וכן הפנתה לעלויות ולמורדות בהם התאפיין ההליך הטיפולי, דבר המעלה ספק בנוגע ליכולתו של הנאשם לעבור שינוי ממש. צוין כי הדבר מתחבר להתרשמות גורמי הטיפול בשלב מסוים של ההליך הטיפולי, בדבר היעדר אמפטיה של ממש כלפי המתלוננת ובנוגע להבנת הנאשם בנוגע לחומרת מעשיו. באשר לאישום השני נטען למתחם שבין 5 ל 12 חודשי מאסר, ללא שהובאו פסקי דין כדי לתמוך ברמת ענישה זו.

מנגד, העלה בא כוח הנאשם את טענותיו במספר מישורים - ראשית, צוין כי ללא קשר להליך הטיפולי אותו עבר הנאשם, המתחמים להם טענה המאשימה נעדרי קשר לרמת הענישה הנוהגת, וזו נעה במקרים דומים בסדרי גודל של בין 30 ל 36 חודשי מאסר. בהקשר זה הכיר בא כוח הנאשם בחומרת מעשיו של הנאשם אך טען כי באופן יחסי אין מדובר במעשים ברף החומרה הגבוה ביותר. בא כוח הנאשם הפנה למספר פסקי דין הדומים ואף חמורים מעניינו [ע"פ 1263/15 פלוני נ' מדינת ישראל (26.5.2016) - 3 שנות מאסר בגין שני מקרים בהם הכניס הנאשם מתלון כבן 10 לרכבו וביצע בו מעשים מגונים כולל נגיעה באיבר המין; ת"פ (מחוזי ירושלים) 51237-03-17 מדינת ישראל נ' אייזנבוך (6.2.2019) - גבאי של בית כנסת שביצע מעשים מגונים בקטין כבן 11, כולל מישוש איבר מינו של הקטין, ונדון ל 12 חודשי מאסר בפועל; ועוד]. שנית, נטען כי לו היה הנאשם ממשיך בהליך "כסדרו" ולא עותר לשחרור לצורך ההליך הטיפולי, הוא היה צפוי להשתחרר ממאסרו, יש להניח, חודשים ספורים לאחר הדיון שהתקיים בחודש 11/2022 - אז ביקש להשתחרר להליך הטיפולי. חרף זאת, ומתוך בחירה מושכלת (הגם שלא "כדאית" במובנה הצר), בחר הנאשם - ולמעשה עתר - ל"שחרור" שכל כולו כניסה למסגרת סגורה, נוקשה ומחייבת, של הליך טיפולי ממושך, כשגילו מעל 60, והגם שהובהר לו על ידי בית המשפט כי ייתכן ויגזר עליו עונש מאסר בתום אותו הליך. שלישית, הפנתה ההגנה לתובנות אותן הפיק הנאשם במהלך ההליך הטיפולי. בא כוח הנאשם היה ער לנקודות החולשה שהובאו בתסקירים בנוגע להליך (השיפור האיטי, קשייו של הנאשם להפיק תועלות מההליך וכו'), אך צוין בהקשר זה כי: **".. אם זה היה כל כך פשוט שנכנסים לחדר ויוצאים "מתוקנים", אז לא היינו צריכים את כל המטפלים, כל היועצים .."**. באשר לאישום השני נטען למתחם שהרף העליון שלו הוא מספר חודשים.

במסגרת דבריו טרם העונש (זכות "המילה האחרונה") הודה הנאשם על ההזדמנות שניתנה לו לעבור הליך טיפולי, וביקש שהוא לא יופסק. בנוסף, מסר הנאשם כי ההוא מקבל אחריות מלאה על מעשיו.

דיון ומסקנות

כאמור לעיל, אני סבור שיש לאמץ את המלצות שירות המבחן. אין חולק על חומרת מעשיו של הנאשם - מדובר באדם בוגר, כבן 60 שנים שבאופן נפשע ואכזרי ניצל את היכרותו עם המתלוננת, ילדה רכה

כבת 6 שנים, הוביל אותה למחסן שהיה בשימוש ואז תקף אותה מינית בכך שהושיב אותה על ברכיו ונגע באיבר מינה עם אצבעותיו המרוחות משחה וגרם לה לכאב. תסקיר נפגעת העבירה הרחב על אודות הפגיעה רחבת ההיקף וארוכת השנים שנגרמה למתלוננת ולמשפחתה. במובן זה, חומרת האירוע ושיקולי הגמול מחייבים על פני הדברים הטלת עונש משמעותי של מאסר מאחורי סורג וברית. זאת ועוד, פעמים רבות עמד בית המשפט על הפגיעה הקשה בערכים החברתיים ועל הנזק הנפשי שנגרם לנפגעי עבירות מין קטינים הכולל השלכות על הקורבנות ועל בני משפחתם. הודגשה גם החומרה של עבירות מין כלפי קטינים תוך ניצול האמון שלהם בעברין המין וניצול פערי הגיל והכוחות ביניהם. כנגזרת מכך, נקבעה מדיניות ענישה מחמירה שתשקף את סלידת החברה ממעשים כאלו ושיהיה בה גם מסר מרתיע לעבריינים בכוח (ר' בנדון, לדוגמה, ע"פ 8153/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 45-46 (20.10.20); בע"פ 540/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (13.07.21)).

לעניין מדיניות הענישה הנוהגת, סבורני כי מתחם העונש בהקשר לעבירת המין בה הורשע הנאשם, בנסיבות הקונקרטיות, נע בין 2.5 ל 5 שנות מאסר. אפנה למקרים שהובאו על ידי הצדדים וכן אפנה למקרים נוספים בהם נדונו מקרים חמורים מענייננו כדי ללמוד על כך (ע"פ 2751/14 פלוני נגד מדינת ישראל (20.9.15); ע"פ 7440/16 פלוני נ' מדינת ישראל (6.8.17); ת"פ (מחוזי מרכז) 12570-03-15 מדינת ישראל נ' וינטר (28.01.16)). באשר להחזקת חומרי התועבה, סבורני שהמתחם בנדון נע ממאסר על תנאי ועד מספר חודשי מאסר (ור' בנדון רע"פ 172/21 פלוני נ' מדינת ישראל (12.1.21); רע"פ 1507/18 פלוני נ' מדינת ישראל (28.2.18)).

עם זאת וכפי שכבר צוין לעיל, במקרה זה אני סבור שיש לחרוג לקולה ממתחמי הענישה לעיל, משיקולי שיקום. ס' 40ד' לחוק העונשין קובע כי כאשר הנאשם השתקם או כי קיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם, רשאי בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקום. חרף חומרת מעשי הנאשם - והדברים הובהרו לעיל - אני סבור שמעשי הנאשם ומידת אשמו הינם בעלי "חומרה יתרה" (ס' 40ד (ב) לחוק; וכן ר' בנדון ע"פ 6692/23 זלקוב נ' מדינת ישראל (21.7.24)) ולכן לא ארחיב בנדון. הסמכות לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם היא סמכות שבשיקול דעת והמחוקק אפשר שיקול דעת רחב בנדון, תוך שהודגש שיש ליישם שיקול דעת זה בזהירות שכן עיקרון השיקום, חרף חשיבותו, אינו בא להחליף את עקרון ההלימה ואת יתר שיקולי הענישה והינו רק חלק ממארג שלם של שיקולי ענישה (ור' בנדון האמור ברע"פ 9269/17 אבו עישה נ' מדינת ישראל (15.1.18); ע"פ 452/14 דבוש נ' מדינת ישראל (3.4.14)). עוד נקבע, כי המחוקק ביקש ליתן לעקרון השיקום ולאפשרות לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם משמעות מעשית ולכן הפעלת הסמכות שבסעיף 40ד' אינה מוגבלת לעבירות קלות בלבד (ר' בנדון האמור בע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.18) וההפניות שם; להלן: עניין קרנדל). בעניין קרנדל חזר בית המשפט על ההלכות ולפיהן הוכחת סיכויי שיקום תבוסס על עובדות וראיות, להבדיל מטענות בעלמא, כאשר לרוב הדבר נעשה באמצעות תסקיר שירות המבחן. בע"פ 2667/18 יצחק נ' מדינת ישראל (10.10.18) (להלן: עניין יצחק), הובאו הדברים הבאים הרלוונטיים לענייננו:

"הקלה בעונש תוך סטייה ממתחם הענישה משיקולי שיקום אינה אך בגדר התחשבות אישית בעבריו, אלא עיקרה טמון בכך ששיקום מוצלח משרת את האינטרס החברתי של הגנה על החברה מפני עבירות עתידיות מצד אותו עבריו, בבחינת "הפסדו יוצא בתועלתו". זוהי הפריזמה בה לדעתי עלינו לבחון את השימוש בהוראת סעיף 40ד' לחוק העונשין". (מתוך חוות דעתו של כב' השופט השופט מזוז).

יוער כי בעניין יצחק הדעות אמנם נחלקו, אך זאת בנוגע ליישום הפרטני של הכללים על עובדות המקרה אך לא בנוגע לעקרונות עצמם (ור' בנדון גם האמור בדנ"פ 7248/18 יצחק נ' מדינת ישראל (8.1.19)).

חזרה לענייננו - כפי שחזרתי וצינתי לעיל, אין חולק על אודות חומרת מעשיו של הנאשם. עוד ציינתי כי לו היה דינו של הנאשם באופן "רגיל", יש להניח כי רכיב המאסר בפועל היה עומד על כ-3 שנות מאסר, בשים לב לכלל הנתונים הרלוונטיים ובכלל זאת מעשי הנאשם, רמת הענישה, הודייתו, גילו, היעדר עבר פלילי וכו'. ובהמשך ישיר לאמור לעיל - כאשר הצדדים טענו לעונש, היה הנאשם עצור תקופה של כ-20 חודשים, והוא הסכים להמשך מעצר כדי ששירות המבחן יבחן באופן קונקרטי את התאמתו להוסטל "מעגלים". לכן, באם היה נסוג בו מבקשתו להשתחרר להוסטל ודינו היה נגזר באותה נקודת זמן, יש להניח כי תקופה לא ממושכת לאחר מכן היה משתחרר ממאסרו. חלף זאת, ובאופן לא "כדאי" במובנו הצר, עתר הנאשם לשחרור להוסטל "מעגלים". וזאת יש להדגיש, מדובר במסגרת סגורה שהגם שאינה מהווה מעצר מאחורי סורג וברח, היא "טוטאלית" ומציבה דרישות קשות של התנהגות, פתיחות, התבוננות פנימית ושינוי. ואכן, במהלך שהות הנאשם בהוסטל קיבלנו דיווחים על המהמורות והקשיים של הנאשם אל מול ההליך ואל מול צוות המטפלים, והכל כפי שפורט לעיל. רק לקראת סוף שהות הנאשם בהוסטל חל בו שינוי (גם אם לא מושלם) וצוין כי הוא ריכך מהגנותיו הנרקסטיסטיות, והמוטיבציה שלו לשנות את דפוסי התנהגותו הפכה פנימית יותר. עוד עלה שההליך הטיפולי הגביר אצל הנאשם את ההבנה לגורמי הסיכון וניכר שהוא מקפיד על הימנעות מכניסה אליהם. לצד זאת צוין כי עומדת בפני הנאשם דרך טיפולית משמעותית שתכלול חזרה לקהילה, השתלבות בתעסוקה וכן המשך טיפול ייעודי לפוגעים מינית.

במסגרת טיעוני המאשימה לעונש היא הפנתה לכך שרמת מסוכנותו המינית של הנאשם הייתה ונותרה בינונית, אך לטעמי חרף נתון זה, עולה בבירור כי ההליך אותו עבר הנאשם תרם לא רק לו, אלא בעיקר בחברה ובהגנה על החברה מפני המסוכנות הנשקפת ממנו. במילים אחרות, לו היה נגזר דינו של הנאשם באופן "רגיל" הוא כבר היה משוחרר זה מכבר בלא שעבר הליך טיפולי של ממש. משכך, ההליך אותו עובר הנאשם הועיל לא רק לנאשם ולמשפחתו אלא גם - ואולי בעיקר - להגנה על החברה מפני המסוכנות הנשקפת ממנו, וזה העיקר. לא זו אף זו, יש לזכור כי אימוץ המלצות שירות המבחן יותיר את הנאשם תחת פיקוח בית המשפט לשנתיים נוספות, כאשר הוא יהיה נתון בצו מבחן. גם בכך יש יתרון של ממש הן מבחינתו של הנאשם, אשר ימשיך בהליך הטיפולי כפי שהומלץ, אך גם מבחינת הציבור. באם הנאשם לא יעמוד בדרישות ההליך הטיפולי או חס וחלילה יבצע עבירה נוספת, עניינו ישוב וידון לפנינו על כל המשמעויות הנובעות מכך.

משום דרישות החוק לא ניתן להשית על הנאשם רכיב מאסר בפועל שהוא מעבר ל 9 חודשי המאסר לריצוי בעבודות שירות, אך ברור כי בראייה הכוללת נתנו בהחלט משקל לתקופה בה שהה הנאשם עצור עד תום ההליכים (23 חודשים) וגם לתנאים בהם שהה.

סוף דבר, אמליץ לחבריי לגזור את דינו של הנאשם כדלקמן

(-) 9 חודשי מאסר בפועל, לריצוי בעבודות שירות;

(-) צו מבחן לתקופה של 24 חודשים מהיום. הנאשם יבצע במסגרת צו המבחן שיקום מונע בקהילה, לפי ס' 20א(1) לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006, במרכז היום של "מעגלים" בהתאם להנחיות גורמי הטיפול.

(-) מאסר לתקופה של 10 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, והתנאי הוא כי לא יעבור עבירת מין מסוג פשע.

(-) מאסר לתקופה של 4 חודשים, על תנאי למשך שנתיים מהיום, והתנאי הוא כי לא יעבור עבירת מין מסוג עוון.

(-) פיצוי למתלוננת 40,000 ₪.

**י. ליפשיץ , שופט
[אב"ד]**

השופטת גלית ציגלר:

מסכימה.

ג. ציגלר , שופטת

השופט שמואל מנדלבוים:

מסכים.

ש. מנדלבוים, שופט

סוף דבר, הוחלט פה אחד לגזור על הנאשם את רכיבי הענישה והטיפול הבאים:

(-) 9 חודשי מאסר בפועל. המאסר ירוצה בעבודות שירות, בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות מיום 8.9.24. תחילת ריצוי עבודות השירות ביום 20.11.24. הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בעבודות שירות אצל הממונה על עבודות שירות, במועד לעיל בשעה 9:00 במפקדת עבודות השירות בצומת מגידו. מובהר בזאת לנאשם שעליו לדווח לממונה על עבודות שירות על כל שינוי בכתובת מגוריו, במספרי הטלפון שלו או במצבו הבריאותי. עליו לעמוד בכל תנאי הפיקוח. ביקורות פתע וכל הפרה של עבודות שירות - ובכלל זאת שתיית אלכוהול במהלך העבודה או הגעה בגילופין - עשויה להביא להפסקה מנהלית ולריצוי יתרת העונש במאסר ממש.

(-) צו מבחן לתקופה של 24 חודשים מהיום. הנאשם יבצע במסגרת צו המבחן שיקום מונע בקהילה, לפי ס' 20א(1) לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006, במרכז היום של "מעגלים" בהתאם להנחיות גורמי הטיפול.

מובהר לנאשם בהתאם להוראות פקודת המבחן כי אם יפר את הוראות שירות המבחן, או יבצע עבירה בתקופת הפיקוח, צפוי עניינו לחזור לבית המשפט וניתן יהיה לגזור עליו עונש ראוי נוסף. במילים אחרות, גם אם לא יעבור עבירה נוספת אלא "רק" יפר את תנאי הפיקוח ניתן יהיה להורות על גזירת העונש בשנית ולהשית עליו כל עונש, כולל עונש של מאסר בפועל. משכך, הנאשם יקפיד למלא אחר הוראות שירות המבחן ולעמוד בכל התנאים כפי שייקבעו בתקופת הפיקוח.

(-) מאסר לתקופה של 10 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, והתנאי הוא כי לא יעבור עבירת מין מסוג פשע.

(-) מאסר לתקופה של 4 חודשים, על תנאי למשך שנתיים מהיום, והתנאי הוא כי לא יעבור עבירת מין מסוג עוון.

(-) פיצוי למתלוננת 40,000 ₪. סכום הפיצויים ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בסך של 4,000 ₪ כל אחד החל מיום 1.11.24 ובכל תחילת חודש קלנדרי שאחריו, אך ורק באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז לגביית קנסות הוצאות ואגרות. איחור העולה על 3 ימים בביצוע מי מהתשלומים יעמיד את מלוא סכום הפיצויים לתשלום מדי. נאסר על הנאשם או מי מטעמו ליצור קשר, במישרין או עקיפין, עם המתלוננת או מי מטעמה בנוגע לתשלום הפיצויים. הפיצוי יופקד בתכנית חסכון שתפתח על שם המתלוננת, ותיסגר עד הגיעה לגיל 18. אפוטרופסי הקטינה יהיו רשאים לבקש מבית המשפט לענייני משפחה שחרור הכספים או חלקם לצרכי הקטינה. כאמור, המרכז לגביית קנסות או מזכירות בית המשפט יוודאו בטרם העברת הכספים לקטינה את מילוי התנאים לעיל.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.
עותק זה מותר לפרסום ללא פרטים מזהים.

המזכירות:

תשלח עותק מגזר הדין לשירות המבחן;
תשלח עותק מגזר הדין לממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, ה' אלול תשפ"ד, 08 ספטמבר 2024, בנוכחות הצדדים.

ש. מנדלבום, שופט

ג. ציגלר, שופטת

**י. ליפשיץ, שופט
[אב"ד]**